

КУДІНОВ Вадим
кандидат фізико-математичних наук, доцент,
професор кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки
Національної академії внутрішніх справ,
м. Київ, Україна

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ФАХІВЦІВ БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ З БАЗОВИМИ ЗНАННЯМИ, УМІННЯМИ ТА НАВИЧКАМИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Національну поліцію України було створено в 2015 році в межах реформування Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС України) [1; 2]. Діяльність працівників поліції спрямована на реалізацію державної політики у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [1; 2]. Поряд з цим, сучасне суспільство вимагає від працівника поліції високого культурного рівня, освіченості, здатності до самоосвіти та самовдосконалення, уміння застосовувати свої знання в різних сферах правоохоронної діяльності [3].

Останнім часом вжито низку нових заходів у сфері підготовки поліцейських. Так, зокрема, наказом МВС України затверджено Концепцію запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських [4], а наказом Міністерства освіти і науки України затверджено стандарт професійної (професійно-технічної) освіти з професії 5162 Поліцейський [5]. Метою розроблення Концепції є визначення стратегічних напрямів, засад і механізмів, спрямованих на підвищення якості професійного навчання поліцейських на основі трирівневої моделі їх підготовки, інтегрованої в національну освітню систему [6].

Концепцією встановлено такі рівні професійного навчання поліцейських: 1) базовий рівень професійної освіти; 2) початковий та бакалаврський рівні вищої освіти; 3) магістерський рівень вищої освіти [5; 6].

Розглянемо проблемні питання професійної підготовки для органів Національної поліції України фахівців бакалаврського рівня вищої освіти з базовими знаннями, уміннями та навичками у сфері інформаційних технологій.

Наказом Міністерства освіти і науки України затверджено стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для бакалаврського рівня вищої освіти [7]. Перелік загальних компетентностей випускника передбачає: навички вико-

ристання інформаційних і комунікаційних технологій (п. 6). Здобувач ступеня вищої освіти (далі – СВО) бакалавр зі спеціальності 081 «Право» повинен продемонструвати такі результати навчання: 1) соціально-гуманітарна ерудованість: проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (п. 3); 2) дослідницькі навички: використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (п. 8); 3) професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій: належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності (п. 14); вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (п. 15); демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності (п. 16) [7].

Як відомо, для сучасних фахівців-юристів своєчасне володіння актуальною, достовірною та повною інформацією є надзвичайно важливим елементом їх ефективної діяльності. Тому сучасна юридична діяльність нерозривно пов'язана з освоєнням і використанням новітніх інформаційних технологій. Сьогодні ефективність роботи юриста дуже часто визначає те, наскільки досконало він володіє тією або іншою комп'ютерною програмою. Без зайвого перебільшення можна стверджувати, що персональний комп'ютер на теперішній час став основним робочим інструментом фахівця-юриста, за допомогою якого йому доводиться складати різні юридичні документи [8; 9].

Використання сучасних інформаційних технологій для вирішення тих чи інших правових завдань можливе лише за умови знання основних характеристик засобів обчислювальної техніки, можливостей, будови і принципу їх дії, а також наявності стійких навичок їх правильної експлуатації. Знання обчислювальної техніки, зокрема, персонального комп'ютера, сучасного стандартного та прикладного програмного забезпечення, уміле використання їх у практичній діяльності поліції – це веління часу. Тому набуття працівниками поліції на належному рівні всебічної комп'ютерної грамотності є, безумовно, актуальним завданням системи МВС України [8; 9].

Цикл навчальних дисциплін з інформаційних технологій для здобувачів СВО бакалавр Національної академії внутрішніх справ складався, як правило, з двох дисциплін: на першому курсі – «Інформатика» («Інформаційні технології») [8; 9]; на третьому курсі – «Інформаційне забезпечення органів Національної поліції» [10; 11]. Досвід викладання навчальної дисципліни з інформаційних технологій для здобувачів СВО бакалавр на першому курсі протягом останніх 10 років свідчить про таке. Умовно можна виділити три етапи:

– 1-й етап (2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 навчальні роки): вивчення базових понять у сфері інформаційних технологій відбувалось в межах навчальної дисципліни «Інформатика» («Інформатика та обчислювальна техніка») обсягом 72 навчальні години (з них 36 – з викладачем);

– 2-й етап (2015/2016, 2016/2017 навчальні роки): вивчення базових понять у сфері інформаційних технологій відбувалось в межах навчальної дисципліни «Інформаційні технології» обсягом 30 навчальних годин (з них 12 – з викладачем);

– 3-й етап (2017/2018, 2018/2019 навчальні роки): вивчення базових понять у сфері інформаційних технологій відбувалось в межах факультативних занять.

Зрозуміло, що поступова відмова від викладання цієї дисципліни для здобувачів СВО бакалавр на першому курсі була пов'язана з розрахунку їх належної комп'ютерної базової підготовки в загальноосвітніх навчальних закладах. Але досвід науково-педагогічних працівників кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки об'єктивно свідчить про інше.

Необхідно зазначити, що вказана проблема у наступному 2019/2020 навчальному році була вирішена. Так, МВС України включено до нормативної частини навчальних планів підготовки здобувачів СВО бакалавр за спеціальністю 081 «Право» набору 2019 року вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні технології» обсягом 90 навчальних годин (з них 44 – з викладачем). Це дозволить науково-педагогічним працівникам кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки академії організувати проведення навчальних занять для здобувачів СВО із семи базових тем інформаційних технологій, а саме: «Основні поняття та апаратно-програмне забезпечення інформаційних технологій», «Оформлення службової документації в поліції з використанням текстових редакторів. Текстовий редактор MS Word», «Електронні таблиці. Табличний процесор MS Excel», «Графічні редактори та системи презентацій», «Комп'ютерні мережі», «Інформаційно-пошукові системи у сфері законодавства», «Основи безпеки роботи з інформацією. Комплексне використання прикладного програмного забезпечення в діяльності поліції».

На підставі зазначеного вище можна зробити висновок, що в умовах зростаючої комп'ютеризації органів Національної поліції України головною метою навчальної дисципліни «Інформаційні технології» є надання здобувачам ступеня вищої освіти бакалавр на I курсі таких базових спеціальних знань, умінь та практичних навичок з основ інформатики та обчислювальної техніки, які б склали міцний фундамент подальшого засвоєння і ефективного використання ними комп'ютерної техніки та сучасних інформаційних технологій у своїй оперативно-службовій діяльності.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.08.2019).

2. Про затвердження Положення про Національну поліцію: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF> (дата звернення: 20.08.2019).

3. Професійна освіта поліцейського: в якому напрямку рухатись? ПОЛИТРАДА. URL: <http://politrada.org/news/profes-yna-osv-ta-pol-tseyskogo-v-yakomu-napryamku-rukhatys> (дата звернення: 20.08.2019).

4. Про затвердження Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.01.2018 № 51. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS815.html (дата звернення: 20.08.2019).

5. Про затвердження стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з професії 5162 Поліцейський (за спеціалізаціями): наказ Міністерства освіти і науки України від 21.06.2018 № 669. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2018/12/2-0062018politseyskiy.doc> (дата звернення: 20.08.2019).

6. Нова модель підготовки поліцейських. URL: <https://www.kadrovik.ua/povunyu/nova-model-pidgotovky-policeyskyh> (дата звернення: 20.08.2019).

7. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 12.12.2018 № 1379. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni_standarty/12/21/081-pravo-bakalavr.pdf (дата звернення: 20.08.2019).

8. Інформатика в юридичній діяльності: підручник / В.А. Іщенко, О.М. Грищак, В.А. Кудінов та ін.; за ред. В.А. Кудінова. Ч. 1. Київ: НАВС, 2016. 256 с.

9. Інформатика в юридичній діяльності підручник / В.А. Кудінов, І.М. Мельников, О.Є. Пакриш та ін.; за ред. В.А. Кудінова. Ч. 2. Київ: НАВС, 2017. 332 с.

10. Кудінов В.А., Орлов Ю.Ю., Пакриш О.Є. Інформаційні технології в діяльності Національної поліції: навч. посіб. Київ: НАВС, 2017. 100 с.

11. Кудінов В.А. Інформаційне забезпечення органів Національної поліції: словник термінів. Київ: НАВС, 2019. 236 с.